

P7_TA(2011)0389

Lakota v vzhodni Afriki

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. septembra 2011 o lakoti v vzhodni Afriki

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o državah Afriškega roga,
 - ob upoštevanju izjave visoke predstavnice Catherine Ashton z dne 24. avgusta 2011 o odzivu EU na lakoto v državah Afriškega roga,
 - ob upoštevanju izida donatorske konference v Adis Abebi 25. avgusta 2011,
 - ob upoštevanju razvojnih ciljev tisočletja Organizacije združenih narodov,
 - ob upoštevanju deklaracije OZN o človekovih pravicah,
 - ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah,
 - ob upoštevanju svoje prejšnje resolucije z dne 17. februarja 2011 o rastočih cenah hrane¹,
 - ob upoštevanju poročila posebnega svetovalca generalnega sekretarja Združenih narodov Jacka Langa o pravnih vprašanjih, povezanih s piratstvom ob somalijski obali,
 - ob upoštevanju časovnega načrta za dokončanje tranzicije v Somaliji, ki so ga 6. septembra 2011 sprejeli začasna somalijska zvezna vlada, regionalna uprava Puntlanda in Galmuduuga ter gibanje Ahlu Sunna Wal Jama'a,
 - ob upoštevanju člena 110(4) Poslovnika,
- A. ker je umrlo na tisoče ljudi, 750 000 grozi smrt zaradi lakote, 13,3 milijona ljudi v Somaliji, Etiopiji, Keniji in Džibutiju pa nujno potrebuje pomoč v hrani v času najhujše lakote v zadnjih 60 letih,
- B. ker je stopnja podhranjenosti ponekod več kot trikrat presega kritične mejne ravni in ker se bodo po napovedih razmere v državah Afriškega roga pred izboljšanjem še poslabšale, in sicer naj bi kriza dosegla vrhunec oktobra 2011, prvo izboljšanje pa je mogoče pričakovati šele v prvi polovici leta 2012,
- C. ker lakoto v tej regiji še poslabšujejo dejavniki, ki vključujejo konflikte, redke vire, podnebne spremembe, naglo rast števila prebivalcev, pomanjkanje infrastrukture, izkrivljene vzorce trgovanja in visoke cene primarnih proizvodov,
- D. ker je bila Somalija najbolj prizadeta, saj je več kot polovica prebivalstva odvisna od pomoči v hrani, 1,4 milijona ljudi je razseljenih, UNICEF pa poroča, da je v severni Somaliji 780 000 otrok akutno podhranjenih,

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0071.

- E. ker humanitarne razmere v Somaliji še zaostrujejo posledice dvajset let trajajočega konflikta med vojskujočimi se frakcijami na tem območju; ker militantna skupina Al Šabab nadzoruje številne predele, v katerih je bila razglašena lakota, in je iz regije pregnala nekatere zahodne agencije za pomoč, kar resno otežuje prizadevanja za zagotavljanje pomoči,
- F. ker je vlada Eritreje odločna zavrnila dostop za hrano in drugo humanitarno pomoč za svoje ljudi,
- G. ker se je več kot 860 000 beguncev zateklo v sosednje države, zlasti v Kenijo in Etiopijo, da bi poiskalo zatočišče, hrano in vodo, begunsko taborišče Dadaab v Keniji pa je preplavilo več kot 420 000 oseb,
- H. ker je begunsko taborišče v Dadaabu sedaj največje begunsko taborišče na svetu in ker tam živi 440 000 ljudi, čeprav je bilo načrtovano za sprejem 90 000, ter ker so humanitarne razmere v taboriščih iz dneva v dan poslabšujejo, pojavljajo se izbruhi epidemij, na primer kolere in ošpic, prijavljenih pa je bilo več primerov posilstev,
- I. ker je med begunci 80 % žensk in otrok, mnogi od njih pa so bili na poti v begunska taborišča ali prav v taboriščih žrtve spolnega nasilja in ustrahovanja,
- J. ker je pomanjkanje zakonitosti in reda na obali povečalo piratstvo v Indijskem oceanu in močno ovira oskrbo v tej regiji, ter ker je pomorska operacija evropskih sil EUNAVFOR samo odvrnila in omejila piratstvo, ni pa odpravila osnovnih vzrokov zanj,
- K. ker je EU leta 2011 poleg 440 milijonov EUR od držav članic in 680 milijonov EUR dolgoročne pomoči tej regiji do leta 2013 za področje kmetijstva, razvoja podeželja in varnosti hrane namenila še 158 milijonov EUR za humanitarno pomoč,
- L. ker so se voditelji Afriške unije obvezali, da bodo prispevali več kot 350 milijonov ameriških dolarjev za humanitarne operacije,
- M. ker je za reševanje sedanjih humanitarnih potreb in preprečitev nadaljnjega poslabšanja razmer nujen okrepljen odziv na krizo; ker Svetovni program za hrano v naslednjih šestih mesecih predvideva 190 milijonov USD primanjkljaja v svojih operacijah, povezanih z odpravljanjem posledic suše v Džibutiju, Etiopiji, Keniji in Somaliji,
- N. ker je zaradi naraščajočega nakupa zemljišč v državah Afriškega roga (zlasti s strani tujih vlagateljev) tamkajšnji kmetijski in prehrambeni sistem še bolj ranljiv in ne zagotavlja obljubljenih ugodnosti, kot so delovna mesta, hrana in gospodarski razvoj,
- O. ker so podnebne spremembe resno prizadele pridelek v tej regiji, kar je skupaj z globalnim gospodarskim nazadovanjem in naraščanjem cen hrane in goriva zaustavilo zmanjševanje revščine in doseganje razvojnih ciljev tisočletja,
- P. ker sodeč po poročilu Food Price Watch Svetovne banke za avgust 2011 pomenijo visoke in nestanovitne globalne cene hrane tveganje za najrevnejše ljudi v svetu v razvoju in prispevajo k kriznim razmeram v državah Afriškega roga,
- Q. ker je večja likvidnost in dostopnost teh izvedenih instrumentov povezana z višjimi in močno spremenljivimi cenami na osnovnih promptnih trgih, in ker imajo regulatorji več težav s celotnim pregledom nad temi trgi, saj se velika večina teh transakcij izvede na

prostem trgu,

1. izraža globoko žalost ob izgubi življenj in trpljenju v tej regiji; poziva k večji mobilizaciji pomoči EU za območja z najhujšo lakoto, da bi najbolj ranljivim prebivalcem priskrbeli hrano, zdravstveno oskrbo, čisto vodo in sanitarna sredstva;
2. poziva vse javne organe in frakcije v tej regiji, naj omogočijo organizacijam za humanitarno pomoč neoviran dostop do ljudi v stiski in naj v vseh okoliščinah zaščitijo civilno prebivalstvo, zlasti ženske in otroke, v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom in pravom o človekovih pravicah; poziva, naj se odprejo koridorji za humanitarno pomoč, da bo mogoče dostaviti hrano in pomoč globlje v prizadete regije;
3. zahteva, da vse strani nemudoma prenehajo zlorabljeni civiliste, zlasti ženske in otroke, da odgovornim za zlorabe sodijo, da prebivalcem zagotovijo dostop do pomoči, vsem ljudem na begu pred spopadi in sušo pa omogočijo prosto gibanje; ostro obsoja islamistično militantno skupino Al Šabab zaradi oviranja prizadevanj agencij za pomoč in Svetovnega programa za hrano, da bi prebivalcem dostavila pomoč v hrani; vse države v tej regiji opozarja, da je treba pomagati beguncem in jih zaščititi v skladu z mednarodnim pravom;
4. poziva k večji mobilizaciji mednarodne skupnosti, ki mora podvojiti prizadevanja za spoprijem s temi nujnimi razmerami, da bi izpolnili rastoče humanitarne potrebe in preprečiti nadaljnje slabšanje razmer, pri tem pa naj ne pozabijo, da ni na voljo ustrezno financiranje;
5. poudarja, da je treba nadzorovati pomoč, tako da ugotovimo, kdo so zanesljivi partnerji na terenu, vključno z dobro zasidranimi agencijami za pomoč in vodji lokalne skupnosti, ter z boljšim usklajevanjem in razdeljevanjem, in tako preprečimo preusmerjanje in ropanje oskrbe s pomočjo;
6. poziva Komisijo, naj nujno izboljša prehod med humanitarno pomočjo EU in razvojno pomočjo saj kriza zaradi suše na Afriškem rogu jasno kaže, da letom nujne pomoči vsem območjem, ki jih je prizadela suša, niso učinkovito sledile dolgoročne razvojne politike, zlasti kar zadeva kmetijstvo; poziva Komisijo in države članice EU, naj podprejo projekt držav vzhodne Afrike za zmogljivosti za preprečevanje in zgodnje sisteme opozarjanja na lakoto in sušo;
7. pozdravlja zavezanost Afriške unije humanitarnim dejavnostim, vključno z misijo ohranjanja miru Afriške unije v Somaliji (AMISOM), vendar obžaluje, da je bilo doslej napotenih v Somalijo le 9 000 pripadnikov mirovnih sil namesto obljubljenih 20 000;
8. poudarja, da bo težave zaradi lakote na Afriškem rogu, zlasti pa v Somaliji, mogoče rešiti le, če bodo lokalni akterji in mednarodna skupnost obravnavali osnovne politične, gospodarske, okoljske in varnostne probleme; poziva k oblikovanju strategije EU za to regijo, ki bo opisala politične cilje in način, kako posamezne humanitarne, razvojni, varnostni in vojaški cilji ustrezajo in se medsebojno povezujejo;
9. poziva visoko predstavnico/podpredsednico Komisijo, naj kritično pregleda mirovni proces iz Džibutija; poudarja, da je treba na vseh ravneh vključiti vse ljudi, ki jih je prizadel konflikt v Somaliji, vključno s civilno družbo in ženskimi skupinami; spodbuja ustanovitev nacionalnega pravnega režima, da bi se začela obnova države;

10. pozdravlja zaveze EU in njenih držav članic; vendar opozarja, da še vedno manjka milijarda dolarjev za nujno pomoč, h kateri so pozvali ZN; poziva mednarodno skupnost, naj spoštuje svoje obveznosti, dostavi pomoč v hrani in izboljša zdravstvene razmere na terenu;
11. poziva, naj se večji delež uradne razvojne pomoči EU usmeri v kmetijsko proizvodnjo in pomoč živinorejcem v državah v razvoju, da se spodbudi zanesljiva preskrba s hrano; v zvezi s tem poziva mednarodno skupnost k dolgoročnim naložbam v kmetijstvo kot glavni vir hrane in prihodka v tej regiji, k izgradnji trajnostne infrastrukture, k omogočanju dostopa malih kmetov do zemljišč, da bi spodbudili lokalni trg in ljudem na Afriškem rogu zagotovili sprejemljivo vsakdanjo prehrano;
12. poziva, naj bodo informacije o rezervah in zalogah živil ter mednarodnem oblikovanju cen preglednejše, kakovostnejše in aktualnejše;
13. zahteva od držav članic, naj zagotovijo, da bodo finančne institucije, ki se ukvarjajo s špekulacijo na živilskih trgih in trgih kmetijskih proizvodov, prekinile špekulativne dejavnosti, ki povzročajo višanje in nestanovitnost cen hrane, ter naj postavita boj proti revščini in človekovemu trpljenju na Afriškem rogu in po vseh območjih v razvoju pred dobiček in zaslužke, ki jih prinašajo špekulacije s cenami hrane;
14. poziva te institucije, naj resno jemljejo svojo družbeno odgovornost in uvedejo notranja pravila, ki bodo zagotovila omejitve njihovih dejavnosti na živilskih trgih in trgih kmetijskih proizvodov na to, da služijo podjetjem realnega gospodarstva, ki se morajo varovati pred tveganji;
15. poziva skupino G20, naj pospeši dejavnosti za sprejetje svetovne zakonodajne ureditve, ki bo preprečevala škodljive špekulacije in usklajevala oblikovanje mehanizmov za preprečevanje prevelikega nihanja globalnih cen hrane; poudarja, da mora skupina G20 vključiti države, ki niso njene članice, da bi zagotovila globalno zблиževanje;
16. poziva Komisijo, naj predstavi predloge sprememb direktive o trgih finančnih instrumentov (2004/39/ES) in direktive o zlorabi trga (2003/6/ES), da bi preprečila škodljive špekulacije;
17. poudarja, da mora imeti Evropski organ za vrednostne papirje in trge ESMA glavno vlogo pri pregledu nad trgom kmetijskih proizvodov; izjavlja, da bi moral organ ESMA bdeti nad uporabo regulativnih orodij za preprečevanje manipuliranja in zlorabe na živilskih trgih in trgih kmetijskih proizvodov;
18. poziva Komisijo, naj posodobi svoje smernice v zvezi z zemljiško politiko glede prilaščanja zemlje, da bi zagotovila njihovo usklajenost s prostovoljnimi smernicami o odgovornem upravljanju lastništva zemlje, ribištva in gozdov pod vodstvom Odbora za varnost hrane, in naj temu pripiše večji pomen prek razvoja programov sodelovanja, trgovinske politike in sodelovanja v večstranskih finančnih ustanovah, kot sta Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad;
19. poziva Komisijo in vlade v vzhodnoafriški regiji, naj ocenijo zdajšnji vpliv nakupa kmetijskih zemljišč na revščino na podeželju in območja, ki jih je prizadela lakota; poziva Komisijo, naj vključi vprašanje prilaščanja zemljišč v politični dialog z državami v razvoju, da bi izboljšala poročanje o velikih nakupih zemljišč in njihovo spremljanje, ter podprla države v razvoju pri odločanju o naložbah;

20. poziva k znatnim prizadevanjem, da bi bolje vključili prilagajanje podnebnim spremembam v razvojne politike EU; poziva EU, naj znatno poveča finančna sredstva za to, da bi tako zagotovila, da dopolnijo uradno razvojno pomoč, dokazala drzno vodstvo na prihodnji konferenci COP-17, kar zadeva boljše izvajanje politik prilagajanja podnebnim spremembam, in okrepi mednarodno upravljanje politik trajnostnega razvoja;
21. poziva OZN, Komisijo in visoko predstavnico/podpredsednico Komisije, naj ukrepa v zvezi z nezakonitim odlaganjem strupenih snovi v somalskih vodah in začne izvajati politiko za odpravo nevarnosti za zdravje ljudi;
22. izraža zaskrbljenost zaradi nedavnih poročil o zlorabi uradne razvojne pomoči za izvajanje političnega zatiranja v Etiopiji; poziva EU in države članice, naj zagotovijo, da se bo pomoč uporabljala izključno za odpravljanje revščine, na odgovoren in pregleden način, pri tem pa naj se v celoti upoštevajo klavzule o človekovih pravicah iz sporazuma iz Cotonouja;
23. poziva Komisijo, naj bolje vključi živinorejce v razvojne politike EU, saj zagotavljajo pomemben del gospodarskih dejavnosti in proizvodnje beljakovin v tej regiji; meni, da je nujno potreben dialog z lokalnimi organi, da bi zavarovali njihov življenjski slog in priznali, da je njihov nomadski način življenja dobro prilagojen sušnim območjem, kjer razmere ne omogočajo stalne naselitve;
24. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije in visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Varnostnemu svetu in generalnemu sekretarju ZN, institucijam Afriške unije, vladam in parlamentom držav članic Medvladne agencije za razvoj (IGAD), vseafriškemu parlamentu, parlamentarni skupščini AKP-EU, predsedstvu skupine G-20 ter vladam držav članic EU.